



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Digipalvelujen ja tiedonhallinnan sääntely

11.9.2019, Kuntamarkkinat

neuvotteleva virkamies Tomi Voutilainen, valtiovarainministeriö



Keskeinen sääntely



Säädösten väliset suhteet

Tiedonhallintalaki

Sovelletaan digipalveluihin, jos muualla ei ole toisin säädetty

Digipalvelulaki

Sovelletaan toissijaisesti digipalveluihin

Palvelukohtainen
lainsäädäntö

Sovelletaan ensisijaisesti digipalveluihin



Digipalvelulain sääntelykohteet

- Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa säädetään:
 - Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestämisestä yleisölle
 - Digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta

Digipalvelulaki 2 §:n 3 kohta: Digitaalisella palvelulla tarkoitetaan verkkosivustoa tai mobiilisovellusta sekä niihin liittyviä toiminnallisuuksia.

Huomaa, että hallinnon asiakkaiden käyttämät sähköpostiohjelmit eivät ole laissa tarkoitettuja digitaalisia palveluja, mutta ne ovat sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain mukaisia sähköisiä tiedonsiirtomenetelmiä



Tiedonhallintalain sääntelykohteet

- Tiedonhallintalain sääntely kohdistuu
 - Viranomaisten tiedonhallintaan silloin, kun viranomainen käsittelee tietoaineistoja
 - Viranomaisten tietojärjestelmien käyttöön silloin, kun viranomainen käsittelee tietoaineistoja



- Tiedonhallintalain 2 §:n 3 kohta: Tietojärjestelmällä tarkoitetaan tietojenkäsittelylaitteista, ohjelmistoista ja muusta tietojenkäsittelystä koostuvaa kokonaisjärjestelyä.

- Tiedonhallintalain 2 §:n 5 kohta: Tietoaineistolla tarkoitetaan asiakirjoista ja muista vastaavista tiedoista muodostuvaa tiettyyn viranomaisen tehtävään tai palveluun liittyvää tietokokonaisuutta.

- Digitaaliset palvelut sisältävät tiedonhallintalaissa tarkoitettuja tietoaineistoja
 - Digitaaliset palvelut ovat tiedonhallintalaissa tarkoitettuja tietojärjestelmiä
- Sähköiset tiedonsiirtomenetelmät, kuten sähköposti, on tiedonhallintalaissa tarkoitettu tietojärjestelmä

Organisatorinen soveltamisala

Tiedonhallintalaki

- Viranomaiset ja niihin rinnastuvat
 - valtion hallintoviranomaiset,
 - tuomioistuimet ja valitusasioiden lautakunnat (eräiltä osin)
 - valtion liikelaitokset,
 - kunnalliset viranomaiset (pääosin)
 - eduskunnan virastot (pääosin)
 - tasavallan presidentin kanslia (pääosin)
 - itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset (pääosin)
 - yliopistot (pääosin)
 - ammattikorkeakoulut (pääosin osin)
 - julkista hallintotehtävää hoitavat (eräiltä osin)

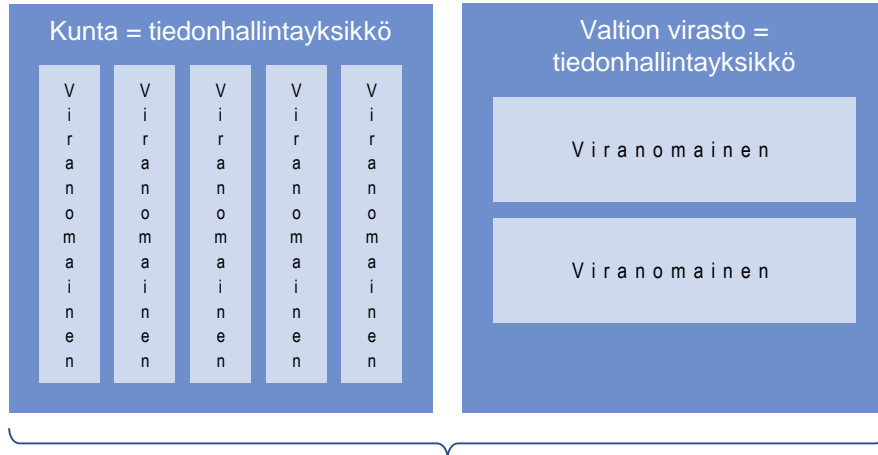
Digipalvelulaki

- Viranomaiset ja niihin rinnastuvat
 - valtion viranomaiset (ml. tuomioistuimet)
 - valtion liikelaitokset
 - kunnallisia viranomaiset
 - eduskunnan virastot
 - tasavallan presidentin kanslia
 - itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
 - Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
 - Ortodoksinen kirkko seurakuntineen
 - yliopistot
 - ammattikorkeakoulut
 - julkista hallintotehtävää hoitavat
- Julkisoikeudelliset laitokset
- Merkittävää julkista rahoitusta saavat
- Vesi- ja energiahuollon, postipalvelujen ja liikenteen alan julkiset yritykset
- Luottolaitokset, maksulaitokset, sijoituspalveluyritykset, vakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset



Soveltamisala

Tiedonhallintayksikkö = tiedonhallinnan järjestäminen organisaatiotasolla



Viranomaisen erillisysperiaate säilyy julkisuuslaissa ja siten myös tiedonhallintalaissa

Tiedonhallintayksiköllä tarkoitetaan:

- 1) valtion virastot ja laitokset
- 2) eduskunnan virastot
- 3) valtion liikelaitokset
- 4) kunnat
- 5) kuntayhtymät
- 6) itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
- 7) yliopistolaissa tarkoitetut yliopistot sekä ammattikorkeakoululaissa tarkoitetut ammattikorkeakoulut

- Sovelletaan tiedonhallintayksikköjen ja niissä toimivien viranomaisten tiedonhallintaan niiden käsitellessä tietoaineistoja, ellei muualla laissa ole toisin säädetty
- Asiankäsittelyssä ja palvelujen tuottamisessa noudatettavista menettelyistä sekä tiedonsaantioikeudesta viranomaisten asiakirjoihin ja salassapidosta sekä asiakirjojen arkistoinnista säädetään erikseen



Saavutettavuussäätelyn sisältö digipalvelulaissa

Saavutettavuusvaatimusten
perusteet

Saavutettavuusseloste

Kohtuuttoman
rasitteen perusteet

Saavutettavuuspalaute
palveluntarjoajalle

Saavutettavuuskantelu
valvontaviranomaiselle

Saavutettavuusselvitys
pyyntö
valvontaviranomaiselle

Valvontaviranomaisen tehtävät ja toimivalta



Sääntelykohteet – viranomaisten digipalvelut



Digitaalisten palvelujen
suunnitteluvaatimukset:
tietoturvallisuus, tietosuojat, löydettävyys,
helppokäyttöisyys

Yhteensopivuuden
varmistaminen:
yleisesti käytetyt ohjelmistot ja
tietoliikenneyhteudet

Digitaalisten palvelujen saatavuuden varmistaminen + käyttökatkot

Viranomaisen
velvollisuus tarjota
mahdollisuus asiakirjojen
toimittamiseen
sähköisesti

Viranomaisen
velvollisuus tarjota
mahdollisuus saada
asiakirja sähköisessä
muodossa

Velvollisuus tiedottaa
palveluista ja käytön tuen
mahdollisuudesta

Viranomaisen mahdollisuus rajoittaa väliaikaisesti palvelun käyttöä palvelun
kehittämiseksi tai testaamiseksi käyttäjäryhmän tai alueen perusteella

Palvelun käyttäjän
tunnistamisen
edellytykset

Vahvan sähköisen
tunnistamisen käyttö
viranomaisen
digitaalisissa palveluissa

Tiedonhallintalaki

Tehtävä tai vaatimus

Tiedonhallinnan ohjaus

Johdon velvollisuus järjestää tiedonhallinta

Tiedonhallinnan suunnitteluvastuu

Tietovarantojen yhteentoimivuus

Viranomaisten yhteiset tietoturvasuoritusvaatimukset

Sähköinen asian käsittely ensisijaisesti

Asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta

Julkisuuden edistäminen

Tiedon elinkaaren hallinta



Toteuttaminen

Tiedonhallintalautakunta ja tiedonhallintakartta (ministeriöt)

Tiedonhallinnan organisointi

Tiedonhallintamalli

Rajapinnat ja katseluyhteydet sekä tiedonhallintakartta

Tietoaineisto- ja tietojärjestelmäturvallisuus

Sähköiseen muotoon muuntaminen

Asiarekisteri ja palvelujen hallinnan metatiedot

Asiakirjajulkisuuskuvaus

Elinkaaren suunnittelu ja säilytystarpeen määrittäminen

Mistä löytyy lisätietoa?

Tiedonhallintalain täytäntöönpanosta viestitään VM:n verkkosivuilla: <http://vm.fi/tiedonhallintalain-taytantonpano>

Sivulle kootaan ajankohtaista tietoa tiedonhallintalain täytäntöönpanoon liittyen ja julkaistaan mm. tulevien webinaarien ajankohdat. Myös linkit menneiden webinaarien tallenteisiin lisätään sivulle.





VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tomi Voutilainen
neuvotteleva virkamies
Etunimi.Sukunimi@vm.fi
p. 0295 530 453

